

ENCYKLOPEDIA Powszechna.

LISTA WSPÓŁPRACOWNIKÓW

którzy dotychczas przyjęli udział w tém dziele.

Adamowicz Adam Dr.
 Alexandrowicz Jerzy.
 Anczyz Władysław Ludwik.
 Baliński Michał.
 Baranowski Jan.
 Barącz Sadek, Ksiądz.
 Bartoszewicz Adam.
 Bartoszewicz Julian.
 Bentkowski Władysław.
 Berdau Felix.
 Berkiewicz Leopold.
 Beyer Karol.
 Biernacki Cezary.
 Błeszczyński Julian.
 Bujnicki Kazimierz.
 Chodyński Adam.
 Chodiko Ignacy.
 Cichocki Teofil.
 Cybulski Wojciech Dr. filoz.
 Dawid Wincenty.
 Dembowski Teodor.
 Dutkiewicz Walenty.
 Estreicher.
 Felisiska Ewa.
 Fisz Zenon.
 Flatau Henryk.
 Funkenstein Antoni.
 Głiszczyński Adam Dr.
 Grajner Józef.
 Gregorowicz Jan Kanty.
 Hubert Leopold.
 Jarochoński Kazimierz.
 Jasiński Jan.
 Jenike Ludwik.
 Jocher Adam.
 Jurkiewicz Karol.
 Kaczkowski Karol Dr.
 Kaczkowski Zygmunt.
 Kaszewski Kazimierz.
 Kirkor Adam.
 Kolberg Oskar.

Kondratowicz Ludwik.
 Konopacki Szymon.
 Korzeniowski Józef.
 Kowalewski Józef.
 Krajewski Rafał.
 Kraszewski Józef Ignacy.
 Kraszewski Kajetan.
 Kremer Józef.
 Kulesza Jan Dr.
 Langowski Marcelli Dr.
 Lelewel Joachim.
 Lesser Alexander.
 Lewestam Fr. Henryk.
 Lilpop Karol.
 Lipnicki A., Ksiądz.
 Łabęcki Hieronim.
 Łepkowski Józef.
 Maciejowski Franciszek.
 Majer Józef Dr.
 Malinowski Fran. Xaw., Ksiądz.
 Marcinkowski Antoni.
 Mączynski Józef.
 Miecznikowski Alexander.
 Mieczynski Adam.
 Morawski Szczepny.
 Morzycki Antoni.
 Mossbach August.
 Neugebauer Ludwik Dr.
 Nowakowski Edward.
 Otto Leopold, Pastor.
 Pankiewicz Jan.
 Papłowski Jan.
 Paprocki Emeryk.
 Perkowski Piotr.
 Pęczarski Nikodem.
 Pietrusiński Ludwik.
 Pisulewski Szymon.
 Piwarski Jan Felix.
 Pohlens Edward.
 Potujński Alexander.
 Pracki Józef.

Prasimowski Adam.
 Prokopowicz Wincenty.
 Przytulowski W., Ksiądz.
 Przysiański Stanisław.
 Puchewicz Alfons.
 Rakowski Xawery Dr.
 Rogalewicz Antoni.
 Rogulski Leon.
 Rogiński Kazimierz.
 Rosen Matyas.
 Rzewuski Paweł, Ksiądz.
 Sawinicz Jan.
 Serwatowski Walerjan, Ksiądz.
 Skimborowicz Hipolit.
 Skłodowski Władysław.
 Skobel Fryderyk Dr.
 Skupniowski Julian.
 Sławianowski Jan Chryzostom.
 Sobieszczanski Frau. Mazyml.
 Sokotowski Leon Dr.
 Stypułkowski T.
 Suchecki Henryk.
 Szokulski Wiktor Dr.
 Sztulce Wacław, Ksiądz.
 Szyc Joachim.
 Szymanowski Michał.
 Szyszko Bohusz Michał.
 Tuczanowski Władysław.
 Urbanowski A. E.
 Wałęcki.
 Wężyk Franciszek.
 Widman Karol.
 Wójcicki Kazim. Władysław.
 Wolski Ludwik.
 Wrotnowski Antoni.
 Wrześniowski Wincenty.
 Wyszynski Józef, Ksiądz.
 Zieliński Gustaw.
 Zochowski Felix.

A 134
24

ENCYKLOPEDIA POWSZECHNA.

TOM TRZECI.

(B. — Bol.)

Homo sum, humani nil a me alienum esse puto.

TERENCYJUSZ.

Człowiekiem jestem, a wszystko cokolwiek ludzkość
obchodzi, nie powinno mi być obojętném.

WARSZAWA.

Nakład, druk i własność S. Orgelbranda Księgarza i Typografa.

1860.

**Wolno drukować z warunkiem złożenia w Komitecie Cenzury,
po wydrukowaniu prawem przepisanej liczby egzemplarzy.
w Warszawie dnia 25 Czerwca (7 Lipca) 1860 roku.
Cenzor, Radca Kollegijalny, Stanisławski.**

u 14491-57

1928

B.

Bdanie, jezioro w księstwie poznańskim, powiecie szremskim.

Bdellum, *Gummi Bdellium*, po arabsku: *Aflatoon*, jako gummo-żywica znana już starożytnym; Dioskorydes mianowicie wylicza jej trzy gatunki. Pochodzi ona z drzewa niedokładnie poznanego *Heudeloxia africana*, a rosnącego w Gwincei, Arabii, Medyi i Indyjach. Najlepszy gatunek przedstawia się w kawałkach małych, podługowatych, czerwonych albo ciemno-brunatnych, zapachu podobnego do mirry, smaku gorzkawego. Zapalona daje płomień jasny, przyczem rozchodzi się zapach balsamiczny. Służy jako środek lekarski, mało używany.

Bdellometr (z greckiego: *bdella*, pijawka). Doktor Sarlandière tak nazwał wynalezione przez siebie narzędzie, składające się z naczynka opatrzonego nożykami, przeznaczonemi do nacinania skóry i pompką do wyciągania powietrza, służące do miejscowego odciągnięcia krwi i zastąpienia pijawek, które z przyczyny swojej ceny nie dla wszystkich są dostępne. Pierwszy pomysł narzędzia tego rodzaju podał w r. 1816 Whitford, prace jednak późniejszych nad ich ulepszeniem nie doprowadziły do pożądanego wypadku. W nowszych czasach pracowali w tym przedmiocie: Hübschmann, Baunscheidt, Gilgenkrantz, Knussmann, Kidston i inni. Ważniejsze są opisane w dziełach: *Le bdellomètre du Dr. Sarlandière*, Paryż 1819 roku; *Hübschmann, die Blutpumpe*, Erfurt 1842.

Bearn, starożytne hrabstwo, później księstwo i prowincja francuzka; zamknięte od północy przez Chalosse, Tursan i Armagnac; na południe oddzielone od Nawarry hiszpańskiej i Aragonii górami pirenejskimi; na wschód graniczy z Bigorre, na zachód z Soule i Niższą Nawarą. Zajmowało 14 mil długości i 18 szerokości; nazwane Beneharnum od imienia swej stolicy, której nie pozostało śladów. Potem głównem miastem było Morlaas, zkąd następnie książęta bearnenscy przenieśli rezydencję do Pau. Za czasów Honoryusza prowincja ta należała do Novempopulanii. W r. 477 podbił ją Euryk, król Wizygotów, lecz syn jego Alaryk II przez Kłodowensa w 507 r. wyparty został. W 581 r. zajęli ją Baskowie czyli Waskowie, i do r. 819, Bearn stanowił część księstwa Waskonii, po upadku którego Ludwik Łagodny, król francuzki, oddał Bearnję z tytułem wicehrabstwa na prawach lennych Centaulowi I, synowi ostatniego księcia Waskonii. Następcy jego zarządzili bezprzestannie tą prowincją, nie odznaczając się jednak żadnemi ważniejszymi sprawami. Ostatni z wicehrabiów Bearn, Centaul V, poległ w bitwie pod Fraga, stoczonej w ro-